

בש"פ 5772/17 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5772/17

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז
העורר: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 29.5.2017 במח"ע 24328-12-16 שניתנה על-ידי כב' השופטת העמיתה מ' סוקולוב

תאריך הישיבה: כ"ו בתמוז התשע"ז (20.7.2017)

בשם העורר: עו"ד שרונה קופפר

בשם המשיבה: עו"ד מורן פולמן; עו"ד טליה קלמרו

החלטה

1. בפני ערר לפי סעיף 23(2)(א) לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 (להלן: חוק הפיקוח) על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 29.5.2017 (מח"ע 24328-12-16, השופטת העמיתה מ' סוקולוב). בית המשפט המחוזי הוציא כנגד העורר צו פיקוח ומעקב למשך תקופה של 30 חודשים החל מיום 11.1.2017.

2. נגד העורר, יליד 1983, הוגש כתב אישום לבית המשפט המחוזי שייחס לו עבירות מין ואליומות כלפי קטינה. ביום 29.12.2013 הוא הורשע על-פי הודאתו בעבירות שבכתב האישום, וכן בעבירות שיוחסו לו בכתבי אישום נוספים. להלן יובאו עיקרי הדברים.

3. הקטינה החלה לעבוד בחודש יולי של שנת 2011 בפיצרייה בבעלותו של העורר, ובסוף אותה שנה עברה להתגורר עמו בדירתו. כתב האישום נסב על אירועים שהתרחשו בין סוף שנת 2011 לתחילת חודש אפריל 2013. במהלך תקופה זו העורר החדיר את איבר מינו לאיבר מינה של הקטינה מספר רב של פעמים, תקף אותה במספר רב של הזדמנויות ואיים עליה שלא תבגוד בו ולא תעזוב אותו. בתחילת חודש אפריל 2013 ביקשה הקטינה להיפרד מהעורר, אך זה לא השלים עם הדבר ואיים עליה מספר פעמים כי אם היא לא תהיה אתו בקשר הוא ירצח אותה. ביום 16.4.2013, בשעה 00:30 לערך, לקח העורר את הקטינה לחוות סוסים בבני ברק כנגד רצונה, הוביל אותה לחדר צדדי וביקש ממנה לקיים עמו יחסי מין. הקטינה סירבה, ובתגובה העורר הדף אותה לעבר המיטה, הכה אותה בכל חלקי גופה, איים עליה שירצח אותה, חנק אותה וביצע בה מעשים מיניים. לאחר שהעורר והקטינה יצאו מהחדר, ברחה הקטינה לכיוון הכביש ושם פגשה בניידת משטרה. העבירות שבהן הורשע העורר בשל מעשים אלה הן: בעילה אסורה בהסכמה (ריבוי מקרים) לפי סעיף 346(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); תקיפה בנסיבות מחמירות של בן זוג (ריבוי מקרים) לפי סעיף 397 בנסיבות סעיף 382(ב)(1) לחוק העונשין; איומים (ריבוי מקרים) לפי סעיף 192 לחוק העונשין; מעשה מגונה בכוח תוך גרימת חבלה גופנית לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(3) לחוק העונשין; תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין. בנוסף, הורשע העורר כאמור גם בעבירות נוספות במסגרת כתבי אישום אחרים: שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין; תקיפה לפי סעיף 379 לחוק העונשין; פגיעה לפי 334 לחוק העונשין; וכן החזקת סם לצריכה עצמית לפי סעיף 7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים).

4. בהמשך לכך, גזר בית המשפט המחוזי את דינו של העורר והשית עליו עונש כדלקמן: מאסר בפועל לתקופה של 45 חודשים החל מיום מעצרו; 18 חודשי מאסר על תנאי כשהתנאי הוא שלא יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירה המנויה בסימן ה' לפרק י' לחוק העונשין; 9 חודשי מאסר על תנאי כשהתנאי הוא שלא יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירה המנויה בפקודת הסמים המסוכנים או עבירת אליומות, עבירת איומים או עבירה של שיבוש מהלכי משפט. כמו כן, בית המשפט המחוזי חייב את העורר לפצות את המתלוננת בסכום של 15,000 שקל ואת אחד המתלוננים בתיקים הנוספים בסכום של 2,500 שקל.

5. ביום 2.12.2016, כחודש וחצי עובר למועד שחרורו של העורר ממאסר, נערכה לעורר הערכת מסוכנות בלי להיפגש עמו בשל סירובו להיבדק. המרכז להערכת מסוכנות ציין כי מסוכנותו המינית היא נמוכה-בינונית כלפי קורבנות מזדמנות, ובינונית כלפי בנות זוג בהווה או בעבר.

6. לאחר מכן, ביום 12.12.2016 המדינה הגישה לבית המשפט המחוזי בקשה להוצאת צו פיקוח ומעקב בעניינו של העורר מכוח סעיף 12 לחוק הפיקוח למשך 30 חודשים בכפוף למספר תנאים (להלן: הבקשה למתן צו פיקוח), ובכלל זה שיתוף פעולה עם קצין הפיקוח, חובת קיום מפגשים עם קצין הפיקוח בתדירות שהקצין ייקבע, חובת התייצבות במרכז להערכת מסוכנות לקראת תום תקופת הפיקוח, איסור יצירת קשר עם קורבן העבירה והרחקה ממנה לכדי 300

מטר אלא אם יאשר זאת קצין הפיקוח, איסור התחברות ושהייה ביחידות עם קטינות למעט קטינות בנות משפחה, איסור על צריכת אלכוהול וסמים ואיסור לעבוד בתמורה או בהתנדבות בעבודה המאפשרת קשר עם קטינות או נגישות לאלכוהול. כמו כן, התבקשה הענקת סמכויות שונות לקצין הפיקוח לפי סעיף 18(א) לחוק הפיקוח.

7. ביום 11.1.2017 התקיים דיון בבקשה האמורה, ובסופו הורה בית המשפט המחוזי לזמן את העורר לבדיקה לצורך הערכת מסוכנותו לאחר שזה הביע נכונות להיבדק. בנוסף, בית המשפט המחוזי נתן צו פיקוח ומעקב זמני לגבי העורר בתנאים שפורטו בבקשה למתן צו פיקוח וכן העניק לקצין הפיקוח את כל הסמכויות המבוקשות.

8. ביום 16.2.2017 נערכה לעורר הערכת מסוכנות נוספות, ובה נקבע כי המסוכנות הנשקפת ממנו כלפי קורבנות זרות ומזדמנות היא נמוכה, וכלפי בנות זוג שעמן הוא מצוי או היה מצוי בקשר זוגי היא בינונית (להלן: הערכת המסוכנות העדכנית).

9. בעקבות הוצאת צו הפיקוח הזמני הודיעה המדינה ביום 6.3.2017 לבית המשפט המחוזי כי היא עומדת על התנאים המגבילים המופיעים בבקשה למתן צו פיקוח, אך מסכימה לקיצור תקופת תחולתו של הצו למשך 18 חודשים בלבד.

10. בדיון שהתקיים בבקשה למתן צו פיקוח ביום 26.4.2017 הסכימה המדינה לשנות חלק מהתנאים המגבילים בבקשה, כמפורט להלן. באשר לתנאי האוסר התחברות בכל אמצעי עם קטינות, הסכימה המדינה להוסיף כי האיסור חל על קטינות שגילן מעל 12, וכן כי אין מניעה לכך שהעורר ישהה עם קטינות באופן מזדמן. באשר לתנאי האוסר לעבוד בעבודה המאפשרת קשר עם קטינות, הסכימה המדינה כי העורר יהיה רשאי לעבוד עם קטינות ככל שקצין הפיקוח יתרשם שלא נשקפת להן סכנה. כמו כן, המדינה הסכימה כי האיסור לעבוד עם קטינות יחול רק על קטינות המוכרות לעורר.

11. ביום 5.5.2017 הוגשה הבהרה מטעם מעריכת המסוכנות ובה צוין כי המסוכנות שנשקפת מהעורר היא אך כלפי בנות זוג בהווה או בעבר, וכן כי יש לראות בכל ניסיון מצד העורר ליצור קשר זוגי, לרבות קשר עם קטינות, כמצב מסוכן.

12. ביום 29.5.2017 הורה בית המשפט המחוזי, בהתבסס על הערכות המסוכנות שהוגשו בעניינו של העורר, על הוצאת צו פיקוח למשך 30 חודשים בתנאים שפורטו בבקשה למתן צו פיקוח, ובכפוף לסייגים שעליהם הסכימה המדינה: כי האיסור יחול רק על שהות עם קטינות מוכרות שגילן עולה על 12; כי האיסור לעבוד עם קטינות יחול רק על קטינות המוכרות לעורר, להבדיל מקטינות שיפגוש באקראי.

הערר

13. לשיטת העורר, ההגבלות שהושתו עליו ונוגעות להתחברות עם קטינות ואיסור לעבוד עם קטינות סותרות את

האמור בהערכת המסוכנות העדכנית, שבה לא צוין, כך נטען, כי העורר נמשך לקטינות זרות ומזדמנות ואף לא כי נשקף ממנו סיכון לקטינות, להבדיל ממסוכנות מינית בינונית כלפי בנות זוג. העורר מוסיף וטוען כי ההסתברות להיווצרותה של משיכה פתאומית מצדו לקטינות היא נמוכה לנוכח נסיבות ביצוע העבירות שבהן הורשע, ובכלל זה קיומה של מערכת זוגית מוסכמת עם הקטינה, לאחר היכרות ממושכת, בידיעתם ובהסכמתם של הוריה.

14. באופן כללי יותר, העורר טוען כי הבקשה למתן צו פיקוח במתכונת שבה הוגשה היא רחבה ביותר ומגבילה אותו ללא קשר רציונאלי למסוכנות הנשקפת ממנו, כפי שעולה מהערכת המסוכנות העדכנית.

15. בנוסף, העורר טוען כי אין הצדקה להוצאת צו למשך 30 חודשים בהתחשב בכך שהמדינה ביקשה להוציאו למשך 18 חודשים בלבד.

16. הדיון בערר התקיים בפני ביום 20.7.2017. בשלב זה, באת-כוחו של העורר הדגישה במיוחד את הקשיים הכרוכים במגבלות שהוטלו על העורר הנוגעות לעבודה במקום שבו מועסקות גם קטינות, בהתחשב ברקע התעסוקתי שלו - עבודה בתחום המסעדות והמזון המהיר במקומות שבהם מועסקים לרוב קטינים וקטינות.

17. באת-כוח המדינה הבהירה בפתיח דבריה כי לשיטת המדינה אכן נפלה טעות בהחלטתו של בית המשפט המחוזי וכי הבקשה לצו פיקוח היא ל-18 חודשים בלבד. בהתייחס לכך המדינה הסכימה אפוא לקבלת הערר.

18. בצד זאת, לגוף הדברים, הודגש בטיעון מטעם המדינה כי התנאים המוצעים לצו הפיקוח נקבעו בשים לב לניסיון העבר באשר להתפתחותה של מערכת היחסים הזוגית עם המתלוננת - קטינה שהעורר פיתח איתה קשר לאחר שנפגש עמה במסגרת העבודה. המדינה הוסיפה וטענה כי שהות ממושכת במקום העבודה יוצרת הלכה למעשה יחסי קירבה שיכולים להוביל לקשר זוגי, כפי שאכן אירע במקרה נשוא כתב האישום.

19. לאחר שנשמעו טענותיהם הועלו בפני הצדדים הצעות שנועדו לבחון את האפשרות למצוא פתרון שישפר את סיכויי העורר להשתלב בעולם התעסוקה, תוך שמירה על האינטרס הציבורי על רקע הערכת המסוכנות העדכנית ומכלול החומר שבתיק.

20. לאחר הפסקה בדיון הודיע באת-כוח המדינה על הנכונות להגמיש במידת מה את התנאים שנקבעו בצו הפיקוח כך שהעורר לא יהיה מוגבל בתעסוקה במקום שבו מועסקות קטינות ובלבד שלא ישהה במחיצתן ללא נוכחות של אדם בוגר נוסף, וכן שלא יהיו יחסי מרות בינו לבינו. כמו כן, הובהר כי העורר יוכל להעסיק נשים מעל גיל 18, וכן כי קטינות יוכלו להיות לקוחות בבית עסק שבו העורר יעבוד, כבעלים או כשכיר.

21. באת-כוחו של העורר ציינה כי חרף ההקלה המסוימת בתנאי הפיקוח, העורר עומד על טענותיו בשל הקושי הכרוך בהגבלות שהוטלו עליו מבחינת סיכויי השתלבותו בעולם התעסוקה. באת-כוח העורר הוסיפה והדגישה כי ההיכרות של

העורר עם הקטינה במקום העבודה הייתה מקרית, וכי היכרותם הייתה יכולה להתרחש בכל מקום אחר.

דין והכרעה

22. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים אני סבורה שדין הערר להתקבל בחלקו - בהתאם להסכמות של המדינה בעמדה העדכנית מטעמה, אך לא מעבר לכך, כפי שאפרט להלן.

23. כידוע, אחת התכליות המרכזיות של חוק הפיקוח היא הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין חוזרות באמצעות פיקוח ומעקב על עברייני מין (ראו: סעיף 1 לחוק הפיקוח; ראו גם למשל: בש"פ 962/10 חורב נ' מדינת ישראל, פ"ד סג(3) 638, 651-647 (2010); בש"פ 2065/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (9.4.2017)). דברים אלה מקבלים משנה תוקף כאשר הקורבנות הם קטינים (ראו: בש"פ 5847/16 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 15 (7.8.2016) (להלן: עניין פלוני), כמו במקרה הנוכחי. בהפעילו סמכויות אלה, על בית המשפט לערוך איזון בין האמצעים לאיון מסוכנותו של עבריון המין והגנה על הציבור לבין שמירה על זכויותיו של העבריון בכפוף לעיקרון המידתיות (ראו: סעיפים 10, 13(ב) ו-18(ב) לחוק הפיקוח. ראו גם: בש"פ 7057/09 פלונית נ' אלמוני, פסקאות 18-19 (13.12.2010); בש"פ 4223/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 14-15 (4.8.2013)). כמו כן, יש להביא בחשבון את נסיבותיו של עבריון המין הספציפי (ראו למשל: עניין פלוני, פסקה 16), וכן להביא בחשבון שיקולים רלוונטיים לשיקומו (ראו: סעיף 1 ופרק ג'1 לחוק הפיקוח. ראו גם: בש"פ 7587/16 פלוני נ' פלונית, פסקה 8 (10.10.2016)).

24. לאחר איזון בין התנאים המגבילים שהוטלו על העורר לבין אינטרס ההגנה על הציבור, לא מצאתי שיש בצו הפיקוח המעודכן משום הגבלה לא מידתית על העורר בשים לב לדפוסי העבירות שבהן הוא הורשע, למסוכנות הנשקפת לקטינות שעמן הוא נמצא ביחסי קירבה, וכן בהתחשב בפרק הזמן הקצר יחסית שבו יחול צו הפיקוח - תקופה שממנה נותרו 12 חודשים בלבד. כמו כן, אני סבורה כי יש התאמה בין המגבלות שהוטלו על העורר במסגרת עבודתו לבין הסיכון שנשקף ממנו, בין היתר לנוכח העובדה כי הקשר בינו לבין הקטינה החל בזמן שעבדה בפיצרייה שהייתה בבעלותו.

25. משמעות הדברים היא שצו הפיקוח שהוצא בעניינו של העורר יהיה בתוקף לתקופה של 18 חודשים בלבד ממועד הוצאתו, ושסעיפים ג ו-ה שבו ינוסחו כמפורט להלן -

סעיף ג - "איסור התחברות בכל אמצעי לקטינות מוכרות מעל גיל 12, וכן איסור שהייה ביחידות עם קטינות מוכרות מעל גיל 12, למעט קטינות בנות משפחה ולמעט שהות במחיצת קטינות בהתאם לסעיף ה".

סעיף ה - "איסור לעבוד, בין אם בתמורה ובין אם בהתנדבות, בעבודה המאפשרת קשר וקירבה לקטינות מוכרות מעל גיל 12 אלא אם ישהה במחיצתן בנוכחות של אדם בוגר נוסף ולא יהיו ביניהם יחסי מרות (תנאים מצטברים), וכן איסור לעבוד בעבודה שבה ישנה זמינות ונגישות לאלכוהול".

26. סוף דבר: הערר מתקבל כמפורט לעיל.

ניתנה היום, א' באב התשע"ז (24.7.2017).

שׁוֹפֵט
